

hold, blive de samme. Driftsliv og Egoisme kan mildnes, men ikke udryddes, og af de to Køn vil Kvinderne tabe mest under Driftslivets Anarki.

Imidlertid mener jeg ikke, at alt er, som det skal og bør være; der er mange Baand, som strammer uden at være nødvendige, ja som er skadelige, de maa løses. Menneskeheden falder altid fra en Yderlighed i den modsatte; det er Bevis paa en vis Sundhed, at den ene Yderlighed fremkalder den anden. Efter den katolske Kirkes Afholdenheds Krav kom den lutherske Reformation, der gjorde Frugtbarheden til en religiøs Pligt. Og da dette brutaliserede Samfundet, saa opfandt man det æstetiske Kvindeideal, der kulminerede som „Blomsten i Nord“. Mod denne forlorne Overjordiskhed protesterer nu Kvindeemancipationen i den protestantiske Verden og med Rette.

Staar man med en Flok Børn, saa bliver Spørgsmaalet paastrængende, og den teoretiske Afgørelse umulig for en. Man vil hurtigt erfare, hvor forskellige de er i Anlæg og Tilbøjeligheder, og skal de som Individuer komme til deres Ret, da gælder det om ikke efter en Yndlingsteori at skære dem alle over én Kam. At opdrage Dreng og Piger ens forekommer mig at være det værste Eksempel paa Prokrustessystemet; men selv Pigerne, ja jeg kunde fristes til at sige, den daarligste Skole er den bedste for dem, fordi der er mindst af Systemet, Kineseriet. —

Jeg har andet Steds godtgjort, at næppe en Trediedel af de unge Piger i Danmark kan vente at blive forsørgede ved Ægteskab. Jeg siger ikke, at de ikke kan vente at blive gift, nej *forsørgede* ved Ægteskabet. Det bliver altsaa en Pligt for Forældre at sikre deres Døtre Muligheden af at kunne ernære sig selv, da to af tre vil faa Brug derfor, og man har ikke Lov til at lukke Øjnene for denne Kendsgerning; men hvorledes skal dette Problem løses uden at modvirke de moderlige Instinkter og uden at hæmme Udviklingen af de Dyder, som er nødvendige for dem, hvis det skulde falde i deres Lod at faa den Opgave at stifte Hjem. Vi maa jo endnu gaa ud fra, at der inden for en uoverskuelig Fremtid vil blive stiftet Hjem, og vi maa da være visse paa, at disse Hjems Lykke og Værdi i en væsentlig Grad vil afhænge af Mødrenes Evne og Vilje til at skabe og opretholde et Hjem; ja, Spørgsmaalet om, hvorvidt Kvinden kan blive forsørgt, det er: finde et Erhvervsomraade som Ægtefælle, beror paa hendes Dygtighed i at løse de Opgaver, som her ligger for. Ja, det hele Samfunds Fremtidsvelfærd vil bero paa dem, der skal opdrage de kommende Slægter.